

AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

AB SERVİSİ

SAYI: 17 – MAYIS 2004 / 2

Hazırlayan: Aysun KÜÇÜKYILMAZLAR

İÇİNDEKİLER

1. [AB- TÜRKİYE SON DAKİKA](#)
 - 1.1. [Son Uyum Paketi de Yürürlüğe Girdi](#)
 - 1.2. [TRT Kürtçe Yayına Başladı](#)
 - 1.3. [Güneyden KKTC'ye Pasaportsuz Geçiş](#)
 - 1.4. [Müzakere Tarihi Öncesi AB'den Yardım](#)
 - 1.5. [Dünya Gazeteler Birliği Toplantısı](#)
2. [AB'DEN ÖNEMLİ BAŞLIKLAR](#)
 - 2.1. [Sıra AB Anayasası'nda - 2](#)
 - 2.2. [Jean Monnet Burs Programı \(Lisansüstü Öğrencileri İçin\)](#)
3. [YAYINLAR - ETKİNLİKLER](#)
 - 3.1. [İKV'den Bir Yayın Daha](#)

[Sayfa Başı](#)

1. AB-TÜRKİYE SON DAKİKA

1.1. Son Uyum Paketi de Yürürlüğe Girdi

7 Mayıs 2004 tarihinde yapılan ikinci tur görüşmeleri sonunda TBMM Genel Kurulu'nda kabul edilen kararların yer aldığı, AB'nin Kopenhag siyasi kriterlerine uyum çerçevesinde öngörülen son uyum paketi Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu uyum yasası ölüm cezasının Anayasadan tamamen kaldırılması, kadın-erkek eşitliği, DGM'lerin kaldırılması, basın özgürlüğü, YÖK gibi konuları içeren 11 maddelik değişikliği içermektedir.

Değişiklikler şu şekilde gerçekleştirilmiştir:

1. AB yolunda son uyum paketi olarak çıkartılan kadın-erkek eşitliği, ölüm cezalarıyla DGM'lerin kaldırılmasına ilişkin hükümler taşıyan Anayasa değişiklikleri yürürlüğe girmiştir.
2. Yürürlüğe giren değişikliklerle kadın hakları güvenceye alınarak, Anayasa'ya "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir" hükmü eklenerek, devlete, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamak yükümlülüğü verildi.
3. Değişiklikle, Anayasa'nın "Devlet Güvenlik Mahkemeleri" başlıklı 143'ncü maddesini yürürlükten kaldırılmıştır.
4. YÖK'te yapılan değişiklikle Genelkurmay Başkanlığı'nın YÖK'teki temsili sona erdirilmiştir.
5. İdam cezasının daha önce kaldırılmasına uygun olarak Anayasa'dan da ölüm cezasına ilişkin hükümler çıkarılmıştır.
6. Anayasa'nın "Milletlerarası antlaşmaları uygun bulma" başlıklı 90'ncü maddesine, "Usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası antlaşmalar ile kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyumsuzluklarda milletlerarası antlaşma hükümleri esas alınır" hükmü eklenmiştir.
7. Anayasa'nın "Suç ve cezalara ilişkin esaslar" başlıklı 38'ncü maddesinde değişikliğe gidilerek, maddenin "Vatandaş, suç sebebiyle yabancı bir ülkeye verilemez" hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.
8. "Basın araçlarının korunması" başlıklı 30'ncü madde, "Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü, Cumhuriyetin temel ilkeleri" uyarınca suç aleti olduğu gerekçesiyle zapt ve müsadere edilebileceği hükmü maddeden çıkarılmıştır. Madde, "Kanuna uygun şekilde kurulan basımevi ve eklentileri ile basın araçları, suç aleti olduğu gerekçesiyle zapt veya müsadere edilemez veya işletilmekten alıkonulamaz" şeklinde düzenlenmiştir.

[Sayfa Başı](#)

1.2. TRT Kürtçe Yayına Başladı

24 Mayıs 2004 tarihinde Dışişleri Bakanı Abdullah Gül'ün başkanlığında Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde kabul edilen reformların uygulamasını takip eden Reform İzleme Grubu'nun yaptığı toplantı sonrasında, farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması için gerekli kararın aldığı açıklanmıştır.

Bu kapsamda ilk yayın Boşnak dilinde gerçekleştirilmiştir. Daha önce TRT yönetmeliğinin 5. maddesinde yer alan " kolayca anlaşılabilir, doğru, temiz ve güzel bir Türkçe kullanmak" ifadesine uymadığından dolayı Kürtçe yayına geçilememiştir. Söz konusu toplantıda da karar verildiği üzere ilk Kürtçe yayın ise 9 Haziran 2004 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Diğer yandan geleneksel dil ve lehçelerde yayın yapmaya başlayan TRT'nin kimin tarafından kontrol edileceği büyük bir soru işaretidir. Çünkü TRT daha önce 4756 sayılı RTÜK'ün denetlediği televizyon kuruluşları arasından çıkarılmıştır.

1.3. Güneyden KKTC'ye Pasaportsuz Geçiş

KKTC Bakanlar Kurulu'nun aldığı kararla Güney Kıbrıs'tan KKTC'ye turistik amaçlı geçişlerde pasaport uygulaması 22 Mayıs'tan itibaren kaldırılmıştır. Rumlar dahil AB vatandaşları sadece kimlik kartlarını göstererek ada içinde serbest dolaşabileceklerdir. AB dışındaki ülkelerin vatandaşları ise sadece pasaport kullanarak geçiş yapabileceklerdir.

26 Mayıs 2004 tarihinden itibaren, Emirname uyarınca, KKTC turizm Bakanlığı tarafından yetki verilen ve polis genel müdürlüğüne kayıtlı Rum seyahat acenteleri de, Güney Kıbrıs'tan KKTC'ye tur düzenleyebilmektedirler. Bu uygulama sınır geçişlerini rahatlatmak ve turizm sektörünü geliştirmek amacını taşımaktadır.

1.4. Müzakere Tarihi Öncesi AB'den Yardım

Avrupa Birliği 2004 Aralık ayını beklenmeden ilk hibesini işsizler için yapmıştır. 24 milyon Euro'luk yardıma 8 milyon Euro'luk devlet yardımı eklenerek sivil toplum kuruluşlarına, vakıflara, derneklere (kâr amacı gütmeyen kuruluşlara), eğitim verecek kuruluşlara bir proje karşılığı dağıtılacaktır. Proje aynı zamanda girişimciliği de teşvik etmektedir.

Türkiye'nin bu ilk hibesinden yararlanmak isteyen kuruluşlar AB Genel Sekreterliği'ne bağlı Merkez Finans İhale Birimi Kuruluşuna başvuracaklardır. Projenin denetimlerini İŞKUR üstlenecektir.

Yardım özellikle genç, kadın, uzun süreli işsizler, kırdan kente göç edenler ve iş kaybetme riski olanların eğitimini, ayrıca çalışanlarında kalitesine arttırmaya yönelik projeleri destekleyecektir. Projenin % 90'ı AB fonu, % 10'u kuruluş tarafından karşılanmak üzere en çok 375 bin Euro ve en az 10 bin Euro tahsil edilecektir.

1.5. Dünya Gazeteler Birliği Toplantısı

İstanbul'da Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı'nda gerçekleştirilen, 88 ülkeden binin üzerinde gazetecinin katıldığı 57. Dünya Gazeteler Kongresi ve 11. Dünya Editörler Forumu sona ermiştir.

30 Mayıs – 2 Haziran tarihleri arasında gerçekleşen kongrenin açılış töreninde, Başbakan R. Tayyip Erdoğan'ın yanı sıra WAN Başkanı Dr. Seok Hyun Hong, Genel Direktörü Timothy Balding, İcra Kurulu Başkan Yardımcısı ve Türkiye Gazete Sahipleri Birliği Başkanı Aydın Doğan ile ünlü yazar Yaşar Kemal de birer konuşma yapmışlardır.

Yaptığı açılış konuşmasında WAN genel kurulunun Türkiye'de yapılmasından duyduğu memnuniyeti ifade eden Başbakan Recep Tayyip Erdoğan; toplantının farklı inanç, dil ve kültürlerden insanların doğal bir uyum, özgürlük, hoşgörü ve barış ortamında bir arada yaşamakta olduğu İstanbul'da yapılıyor olmasını anlamlı bulduğunu belirtmiştir.

Erdoğan, AB ideali için 41 yıldır sarf edilen gayretlerin somut ve makul bir takvimle tam üyeliğe taşınmasının istediğini, Türkiye'nin AB'yi bir Hıristiyan Kulübü olarak görmediğini ve Türkiye'nin Müslüman ülkeler arasında Batı ile uyum sağlayabilecek tek örnek olduğunu belirtmiştir.

Kongrede konuşma yapan Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) Başkanı Ömer Sabancı da Türkiye'nin Kopenhag Kriterleri'ni yerine getirmek için elinden geleni yaptığını belirterek Türkiye'nin Aralık 2004'te müzakere tarihi almak istediğini ve Avrupa'nın bu fırsatı kaçırmaması gerektiğini belirtmiştir.

2. TÜRKİYE'DE İNTERNET HAFTASI KUTLANDI

2.1. Sıra AB Anayasası'nda - 2

Yeni üyelerinde katılımı ile 455 milyonluk AB birliği artık yeni AB anayasasını oluşturma konusuna ağırlık vermiştir. Anayasa Avrupa Birliği'nin yapılarını şekillendiren, son 50 yıl boyunca imzalanan çok sayıda anlaşmanın yerine geçecek ve Avrupa Birliği'nin ne olduğunu, neleri yapıp yapamayacağını tek bir belge içinde toplayacak olan Anayasa'nın taslağı Fransa'nın eski cumhurbaşkanı Valery Giscard D'Estaing liderliğinde oluşturulan 108 üyeli konvansiyon bir buçuk yıl süren çalışmaları ile oluşturulmuştur.

Bültenimizin geçen sayısında söz konusu hazırlık aşaması sürecini uzatan ve yeni üyelerin katılımı öncesinde çözüme kavuşturulmak istenmesine karşın sonuç alınamayan konulardan bahsedilmiştir. Bu sayıda Anayasa'da yeni ele alınan konulardan söz edileceklerdir:

Yeni kalem alınan bölümlerden birkaç şöyle sıralanmıştır:

1. AB Dışişleri Bakanının Atanması

Bu yeni makam dış ilişkilerden sorumlu komisyon üyesi ve dış ilişkiler sorumlusunun görev alanlarını kapsayacaktır. Bakan Avrupa Komisyonu'nun üyelerinden biri olarak kabul edilecek ancak Bakanlar Konseyi'ne karşı sorumlu olacaktır.

2. Başkanlık

Anayasa taslağı Bakanlar Konseyi başına daimi bir başkan getirilmesini öngörmektedir. Şimdi ise her üye ülke konsey başkanlığını altışar aylık sürelerle dönüşümlü olarak üstlenmektedir. Özellikle küçük ülkeler bu önerinin büyük ülkeler çıkarına olacağını savunarak, dönüşümlü başkanlık sisteminin sürmesini istemektedirler.

3. Temel Haklar Sözleşmesi

Temel hakları ortaya koyan ve Őu ana kadar siyasi bağlayıcılığı bulunmayan AB Sözleşmesi'nin anayasanın ikinci bölümünü oluŐturması öngörülmektedir.

4. Avrupa Parlamentosu

Parlametoya tanına haklar genişletilecektir. Böylece Parlamento neredeyse konuyu oya sunabilecek ve Avrupa Komisyonu Başkanı'nı seçecek duruma gelebilecektir.

Kaynak: www.bbc.com

[Sayfa Başı](#)

2.2. Jean Monnet Burs Programı (Lisansüstü Öğrencileri İçin)

Türkiye'nin katılım sürecine yönelik çabalarını, katılımıla ilgili konularda eğitimli insan gücü yetiŐtirmek suretiyle desteklemek amacıyla Lisansüstü öğrencileri için Jean Monnet Bursu verilecektir.

Program, Avrupa Birliği'ne üye devletlerden birinde üniversite veya dengi bir kurumda lisansüstü eğitim görmek isteyen üniversite mezunlarına, genç kamu ve özel sektör çalışanlarına eğitim fırsatı sunmaktadır. Seçilen programın süresi en fazla bir yıl, en az üç ay olacaktır.

Program, katılımıla ilişkili konularda verilecek burslar yoluyla Türkiye'yi katılımıa yönelik adımlarında desteklemekte, eğitimli insan kaynaklarını sadece Türkiye'nin katılım stratejisine ilişkin konularda lisansüstü eğitim sağlayarak değil, genç kadın ve erkeklere Avrupa Birliği'ne üye devletlerden birinde daha uzun bir süre yaşama deneyimi vererek de geliŐtirmeyi hedeflemektedir.

Ayrıntılı bilgi için

1. Nur Önsoy (Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliđi)
E-posta : delegation-turkey@cec.eu.int
2. Aysel İŐci (Jean Monnet YerleŐtirme Ajansı)
Tel : (312) 424 16 44
Faks : (312) 427 61 82
E-posta : aysel.isci@jeanmonnet.org.tr
3. Suphi Atan (Dışişleri Bakanlığı)
E-posta : suphi.atan@mfa.gov.tr

Daha fazla bilgi için: www.abinfoturk.net

[Sayfa Başı](#)

3. YAYINLAR - ETKİNLİKLER

3.1 İKV'den Yeni Bir Yayın Daha

İKV her daim tartışmalara neden olan Gümrük Birliği konusunda yeni bir yayın çıkarmıŐtır. Gümrük Birliği'nin Türk Ekonomisine Etkileri başlıklı kitapta, Gümrük Birliği'nin kapsamı ve Türkiye ekonomisi üzerindeki genel etkilerinden bahsedilmiştir daha sonraki bölümlerde de konunun sektör bazında yarattığı sonuçlardan bahsedilmiştir. BU sektörler otomotiv, tekstil ve konfeksiyon, kimya, elektronik, beyaz eşya, taŐ ve toprağa dayalı sanayiler ile işlenmiŐ tarım ürünleridir.